

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

09.01.2013 г.

Асоциация на индустриалния капитал в медиите

[Вестник Труд](#)

✓ **Е-връзката с НАП донесе 140 милиона лева**

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1707334>

Онлайн връзката на касовите апарати на търговците с информационната система на Националната агенция за приходите (НАП) е донесла около 140 млн. лв. повече приходи в хазната на годишна база. Това е основният извод в справка на НАП за ефекта от иновацията, изготвена за "Труд".

При обсъждането на мярката в парламента нито финансовото министерство, нито депутатите от управляващата ГЕРБ са представяли предварителни очаквания за ефекта върху фиска. Управляващите се надяваха с мярката да преборят голяма част от сивата икономика, но според данните засега успехът им е само частичен.

На 1 януари 2011 г. със системата на НАП се свързаха първо фискалните устройства на бензиностанциите. Връзката осъществиха около 3000 обекта за продажба на горива. До 31 август 2011 г. с данъчните се свързаха аптеките, а до края на ноември същата година - и търговците на зърно. Всички останали търговци в страната, които приемат плащания, трябваше да изпълнят новото изискване до 31 март 2012 г. Това беше и крайният срок, в който бензиностанциите трябваше да монтират нивомерни системи на резервоарите си. Целта беше те да предават в онлайн режим данни до НАП, така че да могат да се следят количествата гориво, които влизат и излизат от обектите.

Какъв е ефектът

В резултат от новата система на отчитане от април насам декларираната облагаема с ДДС основа е нараствала с по 435 млн. лв. на месец или с по 4,8% средномесечно, сочат данните на НАП. За деветте месеца от въвеждането на дистанционната връзка това прави ръст на данъчната основа с близо 4 млрд. лв.

В същото време обаче търговците декларират и повече покупки, които намаляват дължимия ДДС. Според НАП обаче данъкът не се губи, защото той трябва да бъде внесен от другите фирми по веригата.

Касовият ефект от приходите от ДДС след въвеждането на нивомерните системи и дистанционната връзка за търговците след 31 март 2012 г. е около 97 млн. лв. годишно, сочи анализът на данъчните. Към това трябва да се добавят и 24 млн. лв. от бензиностанциите, които се свързаха със системата на НАП още в началото на 2011 г. В сметката трябва да се включат и минимум 20 млн. лв. допълнителни приходи от данък печалба, данък върху личните доходи и осигуровки благодарение на изсветляването на оборотите. От НАП уточняват, че ефектът от преките данъци може да се окаже и по-голям след подаването на годишните декларации в началото на т. г.

Но според предварителните данни сумарният ефект от връзката излиза към 140 млн. лв. за година.

За сравнение инвестицията, която направи бизнесът, за да свърже онлайн касовите апарати с данъчната администрация плюс поддържането на системата, е около 100 млн. лв. по изчисления на Асоциацията на индустриалния капитал.

Въпреки че част от бизнеса сам пледираше за стартиране на онлайн връзката с НАП, въвеждането не мина без съпротива. Най-недоволни от свързането с данъчните бяха собствениците на малки бензиностанции. Но точно техните официални обороти нараснаха най-много, показаха данните на приходната администрация.

Допълнителни ефекти

Освен чисто фискалните ефекти нововъведението има солидно положително отражение върху анализа на риска, т.е. върху селекцията в кои точно търговски обекти данъчните да извършват проверки, твърдят от НАП. Системата автоматично посочва рисковите обекти, което значително улеснява ревизиите.

Например, ако системата показва, че дадена фирма натрупва 90% от оборота си в последните два дни на месеца или пък продажбите в конкретен обект се различават в пъти от сравним обект на друго дружество, дружеството автоматично се селектира за инспекция. Така успеваемостта на проверките силно се повишава - данъчните проверяват на място предимно фирми, които после наистина се оказват нарушителки и не притесняват коректните.

"Преди дистанционната връзка само 20% от всички проверки са на високорискови обекти, а след въвеждането през 2012 г. се стигна до 35% дял на такива обекти", изтъкват от приходната агенция.

Най-рискови от гледна точка на укриване на обороти са търговците на дребно и фирмите в имотния бранш.

Аванта за пощите, БДЖ и автобусите

Държавните фирми БДЖ и "Български пощи", както и браншът на автобусните превози, се оказаха сред най-крупните изключения, за които управляващите направиха две отсрочки за дистанционната връзка. Дори и в момента двете държавни дружества нямат такава връзка.

31 март 2012 г. бе крайният срок за всички търговци да се свържат с НАП. Изненадващо, в последния момент Министерство на финансите промени наредбата и даде отсрочка за връзката до 30 септември м. г. В текста, даващ привилегията, БДЖ и пощите не бяха споменати поименно, но бе уточнено, че от нея могат да се възползват търговци,

които разполагат с повече от 2000 обекта (какъвто е случаят с "Български пощи") или извършват "вътрешни и международни превози на повече от 15 млн. пътници годишно и имат над 400 бр. превозни средства за тези услуги" (това изискване покрива БДЖ).

Първата отсрочка за държавните дружества беше до 30 септември м. г. Дотогава компаниите трябваше да вържат мрежата си от касови апарати с един централен сървър, който от своя страна да предава обобщените данни към НАП. В края на септември обаче се оказа, че двете държавни компании пак не са напълно готови с изпълнението на изискването. Затова Министерство на финансите им даде нов срок - 31 януари 2013 г.

Изключение бе допуснато и за автобусните превози. Те се оказаха пропуснати от общия режим и депутатите поправиха грешката с извънредни промени в Закона за автомобилните превози, които удължиха крайния срок за подмяна на апаратите до 31 март т. г. Освен това автобусните фирми бяха принудени да заменят традиционното билетче с касова бележка.

Въпреки бурните протести от 1 ноември 2012 г. и вендинг машините започнаха да отчитат продажбите си пред данъчните в онлайн режим. Твърденията на бранша за апокалипсис в сектора не се сбъднаха и вече 22 000 машини предават данни в данъчната агенция. Декларираните обороти от сектора за ноември и декември са в размер на 14 млн. лв., казаха от НАП.

Нивомерите осигуриха 40 млн. лв.

Инсталирането на нивомери върху резервоарите за гориво на бензиностанциите има двойно по-голям ефект за хазната, отколкото свързването на касовите апарати на същите обекти с ИТ системата на Националната агенция за приходите (НАП). Това става ясно от анализ на агенцията. Ефектът от нивомерите е 42 млн. лв. на годишна база, докато онлайн връзката е донесла 24 млн. лв. за 12 месеца.

След инсталирането на нивомерите от 1 април м.г. данъчните регистрират значителен ръст на оборотите на търговците на горива. Облагаемата основа по ДДС скача от 372 млн. лв. средномесечно през януари и февруари 2012 г. на 504 млн. лв. за периода април - октомври. Това прави месечен ръст със 131 млн. лв. или 35%. Дори след като се изглади ефектът от сезонния характер в потреблението на бензин, дизел и пропан-бутан, което се увеличава през лятото, оборотите са скочили със 108 млн. лв. или 29% средно на месец, сочи анализът на НАП.

"На тази база може да се направи изводът, че касовият ефект за приходите от ДДС след въвеждането на нивомерната система е увеличение с 41,9 млн. лв. годишно", посочват от приходната агенция.

Преди да се въведат нивомерите, от 1 януари 2011 г. всички бензиностанции вързаха касовите си апарати с данъчните. През същата година оборотите им са се увеличили с 1,8 млрд. лв., но само 760 млн. лв. или 41% от тях са вследствие на "изсветляване". Останалото идва от увеличението на цените на горивата и от потреблението. Най-голям е ръстът на оборотите на средните (28%) и малките (19%) бензиностанции. Допълнително събраният ДДС през 2011 г. благодарение на връзката с НАП е 24 млн. лв.

Според оценката на данъчните потенциалната щета за бюджета от укриване на обороти от търговците на горива през м.г. е 127 млн. лв. Тоест фискалният ефект от въвеждането на нивомерите покрива 1/3 от щетата, а останалите 2/3 от укриването обороти все още не са "осветлени". Това трябва да стане след въвеждането т.г. на ИТ системата "Контрол на горивата" между НАП и Агенция "Митници".

Нова отсрочка за фермери и за ведомствени бензиностанции

Фермерите и ведомствените бензиностанции също имат отсрочка за дистанционното отчитане на горивото. Изискването ще влезе в сила за тях от 31 март т.г., а не от 1 януари, каквито бяха първите планове на приходната агенция, потвърдиха вчера от НАП. Фермерите посочиха, че все още има доста въпросителни пред тях.

"Преди Коледа имахме среща с шефове в НАП и стана ясно, че за ведомствените бензиностанции изискването за отчитане на горивото ще влезе в сила от 31 март тази година. През това време земеделските производители трябва да бъдат проверени имат ли резервоари за зареждане на тракторите.

Ако разполагат, те ще трябва да проверят дали устройствата, които отчитат горивото в тях, са одобрени от метрологичната агенция. Ако е така, ще трябва да направят дистанционната връзка", посочи пред "Труд" Ангел Вукодинов, шеф на Асоциацията на зърнопроизводителите в България.

Той уточни, че за момента идеята е земеделците, които нямат уреди, да бъдат задължени да декларират в сайта на НАП чрез електронния си подпис всяка доставка.

От Асоциацията на зърнопроизводителите обаче ще настояват схемата да се прилага само за фермери, за които се установи, че разполагат с големи цистерни и е видно, че в тях се съхранява гориво над нуждите им за собствените машини.

Остава без отговор един казус - наредбата изисква в резервоарите в стопанските дворове да се инсталират нивомери, а на бензиноколонките - фискални устройства с връзка с НАП.

Проблемът е, че в нито един стопански двор няма бензиноколонки, а само резервоари, обикновено до 5 кубика, обясниха фермерите. Затова те настояват финансовото министерство да каже ясно дали това изискване важи за фермерите и трябва ли да ги приравняват към ведомствените бензиностанции.

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Малките убежища от лихвения данък

http://www.capital.bg/biznes/finansi/2013/01/08/1980730_malkite_ubejishta_ot_lihvenia_danuk/

Няколко банки имат нови или стари продукти, които избягват облагането с 10% на дохода от депозитите. Смисъл от алтернативите има само за по-съществени суми

Каква е разликата между влог и депозит? Доскоро тя можеше да се измери единствено в техническите детайли на структурирането на различните банкови продукти, които не интересуват особено клиента. От началото на тази година обаче разликата си има съвсем точен измерител и той е 10%. С толкова се облагат срочните депозити, докато разплащателните сметки, спестовните и безсрочните влогове остават освободени от данък.

Това предполага повече потребителски интерес към тези продукти и съответно повече усилия от страна на банките да предложат безданъчна алтернатива за спестяванията на клиентите си. Затова и очаквано вече можете да откриете различно именувани влогове и сметки - свободна, универсална, отворена, без ограничения.

Проучване на "Капитал Daily" на място в банкови офиси на петнайсет банки показва, че те имат готови оферти. В по-голямата си част това са продукти, които банките имат в портфоилото си отпреди, и въвеждането на новия данък не ги е мобилизирано да произвеждат конкретно сметки за заобикаляне на данъка. В редки случаи има и нововъведени продукти, а има и банки, които се готвят да предложат конкретно разработени сметки с по-атраaktivна доходност, доближаваща се до тази на депозитите.

Изчакването е логично. Кредитните институции ще наблюдават интереса на клиентите си към пренасочване на средства от срочни депозити и поведението им в това отношение през първите два-три месеца на годината, като това ще покаже има ли необходимост от нововъведения и в каква точно посока. На този етап могат да отреагират с наличната продуктова гама, както показва проучването. Някои от тях имат и (не)прилично високи лихви по сметки и влогове, различни от срочни депозити, отпреди въвеждането на новия данък, което е въпрос на лихвена политика на различните банки, както и на управление на активите и пасивите им.

Източници от Министерството на финансите коментираха, че ще следят няколко месеца дали клиентите физически лица пренасочват средствата си от депозитни към спестовни сметки, където лихвите са необлагаеми, и ако се окаже, че миграцията е в значителни обеми, е възможно да обложат и лихвите по други банкови сметки освен депозитните.

Въпрос на сметки

При повечето банки лихвените нива по безсрочните и спестовните сметки, при които лихвата обичайно се начислява в края на всяка година, са по-ниски в сравнение с тези по едногодишен депозит. В общи линии те са от 2 до близо 4% в зависимост от сумата. В евро са с 0.5-1 пункта по-ниски. Има банки, чиито спестовни продукти са така структурирани, че предлагат нива на лихви от 4-5% нагоре до 8%. Към привличащите с усещането за свобода имена на безсрочните спестовни сметки има и конкретика – "висока доходност, съчетана с удобството на разплащателна сметка".

Оказва се обаче, че смисъл за прехвърляне на средства от срочен депозит в такъв тип сметки има, ако сумата е по-съществена – поне над 10 000 лв. При по-малки суми в общия случай по-ниската лихва по спестовните влогове не компенсира спестения данък. Такъв беше съветът и на банковите служители при запитване в офисите. При малки суми – например 1000 лв., гимнастиката няма много смисъл, тъй като дори и при плащането на данък пак реализираната доходност от срочен депозит остава по-висока. Лихвите по едногодишните срочни депозити са около 4-6% в различните банки, а тези за три- и шестмесечните значително намаляха в сравнение с времето на депозитната война – до около 2-4%.

Освен това при безсрочните и спестовните сметки обичайно има такси за теглене, докато при депозитите няма, ако е на датата на падеж. Има и такси за откриване и закриване, месечна такса за обслужване, изискване за неснижаем остатък и за минимално внесена сума за откриване на сметката. Срочният депозит в почти всички случаи е освободен от такива такси и изисквания. Освен това в някои случаи има и други особености по структурирането на продукта, като изискване за брой или обем тегления, право да се довърся до определен период или само на определена дата.

Тези особености е добре да се калкулират, ако ще се прави упражнението. Още преди въвеждането на данъка за облагане на доходите от лихви по депозити банкери коментираха, че той ще започне да произвежда стимули за избягване, когато и ако стане по-голям, както е например в Белгия – 25%.

Почти, но не съвсем

При запитване в банковите офиси за алтернатива и смисъл от прехвърляне един от честите отговори беше, че е добре средствата да са в левове, тъй като лихвите са по-високи, и че смисъл има, ако сумата е по-голяма. От 15 декември Централна кооперативна банка има нов продукт - "Универсална сметка CCB CLUB" в левове. Минималната сума за откриване е 1000 лв. Лихвите са според сумата в сметката - от 1000 до 30 000 лв. - 4%, от 30 000 до 200 000 лв. - 4.3%, над 200 000 лв. - 5% годишно. На място в офис на банката при запитване за продукт, при който няма начисляване на данък върху лихвата, служителите обясняват за тази сметка. Все още ЦКБ няма информационна брошура за продукта. Останалите срочни депозити в банката, за които важи данъкът, са с лихви 5% в левове и 4.5% в евро за шестмесечен и 5.5% в левове и 5% в евро за една година.

В Първа инвестиционна банка при запитване за вариант с приличен доход без облагане служители препоръчват два продукта – "Свободна разплащателна сметка" и "Разплащателна сметка с минимално салдо", като допълват обаче, че

прехвърлянето на средства има смисъл, ако сумата е по-голяма. При първата сметка лихвата е нарастваща в рамките на една година – до осмия месец е 4% годишно за левове и евро, за деветия – 4.5%, за десетия – 5%, за единайстия – 6% в левове и 5% в евро, за дванайстия – съответно 8 на сто и 7 на сто. Ефективната годишна лихва обаче е 4.63% за левове и 4.46% в евро. За две години е съответно 5.58% и 5.38%. Особеното е, че клиентът има право да довнесе суми само до шестия месец в първия случай и до третия месец във втория случай.

Освен това има месечна такса за поддръжка от 1 лв. и такса за откриване – 2 лв. За сравнение, по едногодишен депозит на банката със стъпаловидно нарастване на лихвата тя също достига до 8 на сто, но няма такса за откриване, обслужване и закриване на сметката. В момента има и промоция по тримесечен срочен депозит с годишна лихва 4.4% в левове и 3.9% в евро, а за шестмесечен – 5% в левове и 4.7 на сто в евро. При втория тип разплащателна сметка клиентът сам може да определи минималното салдо, под което няма да пада сумата вътре. За една година лихвата в левове е 5.5%, а в евро 4.8%, но ако сумата намалее, лихвата става като по разплащателна сметка – 0.1%.

Такова условие има и при т. нар. "Отворена сметка" на ОББ – ако по сметката има над 3000 лв. или 1500 евро/щатски долара, банката я олихвява с лихви, започващи от 2.5% годишно за първия месец и достигащи до 5% през дванадесетия в левове. Тези проценти са съответно 3 и 4.5% в евро. Ако се тегли повече от два пъти в месеца от сметката, за всяко теглене се плаща такса от 10 лв. При запитване в банката предлагат този продукт като възможност за избягване на лихвата. Той не е нов, банката го има от години. За сравнение, ОББ има шестмесечни депозити с лихва, достигаща 7% за левове и 5% за евро, както и едногодишни с 5.5 и 5% съответно за левове и евро.

От няколко години Корпоративна търговска банка предлага безсрочен "Депозит+" само в левове. В офис на банката при запитване обясняват, че новият данък върху лихвите не важи за този продукт. Олихвяването става в края на всяка календарна година или при закриването на самия депозит. Лихвите по него не са променяни тази година и зависят от сумата по сметката, като са от 5.5% годишно до 8.25 на сто (над 100 000 лв.). Другият такъв продукт на банката, с който се избягва данъкът, е пак безсрочен депозит "Евролев", който също не е нов. Лихвите са от 4% до 7% годишно. За сравнение, по срочния депозит на банката "4 x 4" лихвата е от 6.9% до 8.85% за четиримесечен период.

На пазара всичко има

При интерес за замяна на срочен депозит със сметка с приличен доход, но без данък, в МКБ Юнионбанк препоръчват спестовен влог "Клуб", чиито лихви достигат 3.35 и 3% за левове и евро, като сумите тук са значително по-достъпни – това са лихви за над 10 000 лв. или 5000 евро. Ограничението е сумата във влога да не намалява повече с 30% от първоначалния ѝ размер. В противен случай лихвата става 0.3%. Сравними с лихвите по спестовния влог са тези по шестмесечните срочни депозити на банката – 3% за евро и 3.75% за левове, като за по-големи суми замяната му със спестовния влог е подходяща. Банката има и едногодишен депозит с 5.005% за левове и 4.247% за евро.

В офиси на СИБанк посочват като възможност за необлагане с данък на дохода спестовен влог с диференцирано олихвяване. Ако не се тегли от сумата по влога, банката начислява за едногодишен период още 2% върху стандартната лихва. Сумите са от 100 лв. нагоре, а базовите лихви - от 2 до 2.7% за левове и от 1.65 до 2.15% за евро. Лихвата по едногодишен срочен депозит на банката е 4.65% за левове.

И в офис на Райфайзенбанк при запитване посочват като вариант спестовна сметка "Без ограничения", като обясняват обаче, че целта е оправдана според сумата. По сметката се начисляват такси за теглене – 0.4% от сумата, за закриване 10 лв., има и минимално салдо от 100 лв. Лихвите са от 2.8% до 3.3% за левове и по-ниски за евро – от 1.8% до 2.3% според сумата. В момента лихвите по едногодишни промоционални срочни депозити на банката са от 4.05% до 4.5% за левове и от 3.4% до 3.7% за евро според сумата.

И Пощенска банка няма конкретни нови разработени безсрочни и спестовни сметки. Като алтернатива при запитване предлагат спестовната си сметка "Мега плюс" - лихвата е 3.7% годишно, няма годишна такса за обслужване, ограничението е да се тегли до два пъти за месец, но посочват, че дори избягвайки данъка, пак излиза по-малко като доходност, отколкото на срочен депозит – лихвите са около 5% +/- 0.25%.

Класиката е модерна

Нямат конкретни разработени продукти и в Уникредит Булбанк, Банка ДСК и Societe Generale Експресбанк. В първата при запитване за алтернатива за избягване на данъка насочват към "Спестовен план Pioneer" - инвестиционен продукт, при който месечно с вноски от 20 евро или долара се закупуват дялове от фондове Pioneer. В Банка ДСК посочват, че дори и с облагане с данък, по-подходящ остава срочният депозит, тъй като лихвите по спестовните сметки и влогове са по-ниски. И в Societe Generale Експресбанк препоръчват за по-висока доходност срочен депозит въпреки облагането – при стандартния им за 12 месеца лихвата е 5%. Като алтернатива имат спестовна сметка с по-висока лихва спрямо разплащателните – "Нови хоризонти". Лихвата ѝ е 3.8% в левове, може да се тегли и довнесе неограничено, минималното салдо е 500 лв.

И Алианц банк няма специални или нови продукти за избягване на данъка. Банката има стандартна разплащателна сметка – 0.1% годишно плюс годишна такса за обслужване (12 лв. за сметки в левове, 24 лв. за сметки в евро).

Стандартният им депозит в левове е на 4.6% за 12 месеца. Прокредит банк има само един спестовен продукт, при който данъците се избягват - "Спестовен влог". Безсрочната сметка не е нова, а служители от банката обясниха, че засега нямат информация за подготвяни нови оферти, свързани с новото данъчно облагане. При спестовния влог трябва да има поне 100 лв. салдо на месец. Тегленето до 5 хил. лв. на ден е без такса. Лихвата за влогове в левове е 2.25%, а за евровете - 1.25%. И двете се начисляват всеки месец върху натрупаната до момента сума.

Изчисления обаче показват, че "Спестовен влог" е по-неизгодният вариант, дори ако се сметне данъкът, отколкото би бил депозит в "Прокредит" с по-дълъг срок. При едномесечните и тримесечни депозити лихвите са сходни с тези на спестовната сметка. За по-дълги периоди като 6, 12, 24 месеца печалбата от спестените пари дори с данъка ще е по-висока от тази с безсрочен влог. В Българо-американска кредитна банка на този етап нямат спестовни и безсрочни

влогове, като служители в банков офис посочиха, че БАКБ предлага само срочни депозити и разплащателни сметки. В Банка Пиреос посочиха, че имат стандартни разплащателни и спестовни сметки.

[Вестник Труд](#)

✓ Спор за затвора за осигуровки

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1708019>

Министерства, работодатели и синдикати са силно разделени по въпроса трябва ли да се влиза в затвора за укрити или неплатени осигуровки. Това става ясно от становищата, които зам.-председателят на парламента Менда Стоянова е получила по готвените от нея промени в Наказателния кодекс (НК). С тях тя предлага да се криминализира укриването на социални и здравни вноски над 3000 лв.

Заради разнобоя по темата между социалните партньори Стоянова смята да организира обществено обсъждане, преди да внесе промените, съобщи вчера тя пред "Труд".

Предложението на Стоянова е, който избегне установяване или плащане на вноски от 3001 до 12 000 лв. да се наказва със затвор от 1 до 6 г. За суми над 12 000 лв. лишаването от свобода е от 3 до 8 г. плюс конфискация на имуществото. Стоянова е изброила изрично случаите, които се считат за "избягване на установяване или плащане" на осигуровки. Това са наемане на работна сила без договор, обявяване на доход, по-малък от действителния, неподдаване на декларация, използване на документ с невярно съдържание и т.н. Шефката на бюджетната комисия обаче изрично е уточнила, че наказателната отговорност се носи само от работодателите, не и от работниците.

В подкрепа на законопроекта са се обявили КНСБ, КТ "Подкрепа", социалното министерство и Националният осигурителен институт. Те твърдят, че административните санкции не са достатъчни, за да преборят проблема с укриването на осигуровки и би трябвало криминализирането да има по-голям ефект.

Твърдо против е министерството на правосъдието, което в момента готви проект за нов НК. По-голямата част от членовете на БТПП също не одобряват проекта, като изрично поставят въпроса, че, ако се въведе, наказателната отговорност трябва да се прилага и спрямо работниците. Според Българската стопанска камара пък подобна сериозна промяна в законодателството трябва да бъде иницирана от Министерския съвет.

НОИ: ГАРАНЦИЯ ЗА ТРУДОВИТЕ ПРАВА

Криминализирането на укриването на осигуровки ще има превантивен ефект, ще намали дела на сивата икономика, ще увеличи приходите на държавното обществено осигуряване и ще даде допълнителна гаранция за трудовите и осигурителните права на работниците, изтъква управителят на НОИ Бисер Петков.

КТ "Подкрепа" одобрява уеднаквяването на наказателната отговорност за данъчни и осигурителни престъпления. Оттам обаче предлагат, ако до приключване на съдебното следствие укриваният дълг бъде платен, наказуемостта на деянието да отпадне.

От синдиката смятат за плюс на проекта факта, че не повтаря текстовете от 2000 г., когато също бе направен опит за криминализиране на неплащането на осигуровки. Тогава обаче разпоредбите бяха обявени за противоконституционни, защото предвиждаха работодателят да откаже плащането на заплата, ако не може да внесе задължителните осигуровки. И СЕГА ИМАЛО САНКЦИИ

Деяния като укриването и неплащането на осигуровки не трябва да се криминализират, а за тях трябва да се прилагат по-ефективно предвидените в сегашното законодателство административни наказания. Такова е становището на министерството на правосъдието.

Според Българската стопанска камара обсъждането на законопроекта трябва да бъде обвързано с продължаващото влошаване на икономическите условия, което оказва натиск върху работодателите да крият осигуровки. Ставало дума за регулаторните тежести, монополизацията на икономически сектори, издаването на проблемни ревизионни актове по ДДС и т.н.

[Вестник Сега](#)

✓ Българите обедняват най-масово и най-бързо в ЕС

<http://www.segabg.com/article.php?id=631405>

Според Европейската комисия страната ни е зле заради закостенелия пазар на труда

България е тотален аутсайдер в ЕС. Тази отчайваща констатация е на Европейската комисия, която вчера публикува преглед на социалния пейзаж в ЕС. Страната ни е в групата държави, където рискът от изпадане в бедност и оставане без работа е висок, а шансовете човек, загубил работа или доходи, да се измъкне от недоимък, са най-малки. В същата група са Румъния, Гърция и Испания.

Всички членки на Евросъюза са пострадали тежко от кризата от 2008 г. насам, но у нас делът на заплашените от бедност е много голям, а трудовият ни пазар е най-непригоден към предизвикателствата, става ясно от доклада. България и Латвия са страните, в които през кризата делът на хората, живеещи в тежки материални лишения, е нараснал най-много - с около 12%. За сравнение - дори в бедстващата Гърция мизерстващите са се увеличили с едноцифрен процент.

Не е тайна, че делът на българите, едва свързващи двата края, не спира да расте. През есента националната статистика обяви стряскащи данни, според които 65% от населението не могат да посрещнат неочаквани разходи - например спешна операция, ремонт на протеклия покрив или смяна на печка и хладилник. За 4.2% от българите телефонът е

непосилен лукс, а в половината български домакинства не могат да си позволят месо или риба през ден. Също половината от населението не си отоплява достатъчно дома през зимата - за да пести.

Сега докладът на ЕК посочва, че в България рискът от живот в бедност или социално отчуждение е скочил най-много от 2008 г. насам - с 11%. В същото време Полша и Румъния отчитат спад на застрашените от недоимък. Дори след развихрянето на кризата в Чехия заплашените от оскъдица са само 15%, в Латвия и Румъния са около 40%, а "водач" отново е България - половината население е под риск от бедност.

Според дела на дългосрочно безработните страната ни е на осмо място в Евросъюза - след Гърция, Испания, Ирландия, Словакия и трите прибалтийски държави. Трайната безработица се е увеличила в повечето страни от ЕС, особено в Испания. ЕК обаче подчертава, че държави като Холандия, Швеция, Финландия благодарение на умно съчетаване на политики са осигурили възможности за бързо връщане на работа, докато България, Гърция и Словакия никак не се справят с проблема.

"2012-а беше лоша година на растяща безработица и влошена социална ситуация", коментира еврокомисарят по заетостта и социалната политика Ласло Андор. Той предупреди, че 2013 г. няма да е по-добра, ако страните членки не реформират трудовите си пазари и системите си за социална защита. Европейската комисия препоръчва да се инвестира масирано в заетост - особено в "зелената" икономика, информационните и комуникационните технологии и здравеопазването, както и за подобряване на квалификацията и уменията на работниците.

Разтварянето на ножицата в доходите е основен риск през следващите десет години, според доклада "Глобални рискове - 2013 г.", представен също вчера в навечерието на Световния икономически форум в Давос. Освен значителните разлики в доходите другите заплахи са хроничните финансови дисбаланси, увеличаването на парниковите газове, криза с водоснабдяването и грешки в пенсионното осигуряване.

ПРОФИЛИРАНЕ

Докладът хвали три държави - Дания, Швеция и Ирландия, за техните отлични системи за профилиране. В тези страни действат специални програми, които могат да "предсказват" доколко един човек е застрашен да остане безработен - според неговата възраст, семейно положение, образование, място на живеене, трудова биография и т.н. В Дания системата, която използва иконометрични данни за периода 1993-2003 г., прави прогноза за всеки дали 6 месеца след като се запише в бюро по труда ще си намери работа и според това го поставя в групата с нисък или с висок риск. В Ирландия подобна система оценява дошлия в службата по заетост и според бала, който е събрал, му се препоръчват и предлагат услуги - съвети, курсове за обучение, насочване към конкретни работодатели и т.н.

✓ Неясен законов текст подлуди малкия бизнес

<http://www.segabg.com/article.php?id=631378>

Странните законодателни инициативи на ГЕРБ продължават да водят до различни тълкувания. Вчера НАП и НОИ трябваше да разясняват защо промените в Кодекса за социално осигуряване за 2013 г. няма да увеличат трикратно осигурителната тежест за малкия и средния бизнес.

Ден по-рано червеният депутат Захари Георгиев обяви, че с поправки, които регламентират лицата, задължени да се осигуряват за всички рискове, управителите на фирми, полагащи личен труд, ще трябва да се осигуряват два пъти - веднъж в ролята си на ръководители и втори път върху извършената работа. Той изчисли, че това ще доведе до близо 300% ръст на осигурителната тежест най-вече за малкия и средния бизнес, тъй като управителите на малки обекти ще трябва да внасят осигуровки веднъж върху 1000 лв., колкото е минималният праг за тях, или 308 лв. общо, и втори път върху минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се заради положения личен труд. Това са още поне 126 лв. отгоре осигуровки върху минималния осигурителен праг от 420 лв. Така те трябва да внасят в НАП месечно общо над 430 лв. вместо само 126 лв. както досега, изчислява Захариев.

"Такъв казус няма. Текстът само прецизира обхвата на осигурените лица, упражняващи трудова дейност по управление и контрол на търговски и неперсонифицирани дружества и на еднолични търговци", твърдят от НОИ. Оттам обясниха, че новият текст не променя принципната позиция на НОИ по отношение реда за осигуряване на т.нар. "управляващи" собственици и съдружници на търговски дружества, които за своя сметка и на свой риск упражняват трудова дейност и продължават да се осигуряват като самоосигуряващи се.

От НАП също потвърдиха, че текстът не променя правилото "Има доход, има осигуряване, няма доход, няма осигуряване". Т.е., ако управителите са назначени с договор за управление без определено възнаграждение, те плащат осигуровки само за труда, който извършват. В случая се повтаря спорът от 2010 г., когато с указание шефът на НАП Красимир Стефанов разясни същия текст в КСО точно по начина, по който ги обяснява Георгиев - управителите се осигуряват и като такива, и като самонаети. След масови протести тогава обаче указанието беше отменено.

[Вестник Класа](#)

✓ ЕК: България е с най-висок риск от бедност

http://www.klassa.bg/news/Read/article/220965_%D0%95%D0%9A%3A+%D0%91%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F+%D0%B5+%D1%81+%D0%BD%D0%B0%D0%B9-%D0%B2%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%BA+%D1%80%D0%B8%D1%81%D0%BA+%D0%BE%D1%82+%D0%B1%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82

Според европейски доклад, през 2012 г. безработицата достига небивали през последните 20 години мащаби

България е сред страните, в които рискът от бедност и социално изключване е най-висок. Това показва представен в Брюксел преглед на социалната ситуация в страните от ЕС. След пет години икономическа криза и връщане на рецесията през 2012 г. безработицата достига небивали през последните почти 20 години мащаби, доходите на домакинствата спадат и рискът от обедняване нараства, особено в държавите от Южна и Източна Европа, обобщил еврокомисарят по заетостта Ласло Андор. Според комисаря докладът за социалната ситуация потвърждава задълбочаващи се различия, които се открояват най-силно между северните и южните страни от еврозоната. Разликата между нивата на безработицата в тези два региона бе 3,5 пункта през 2000 г. и спадна до нула през 2007 г., но след това бързо нарасна до 7,5 пункта през 2011 г. Извън еврозоната различията, макар и да нарастват, са значително по-малки. Тази обезпокоителна тенденция показва спешната необходимост от намирането на по-ефективни механизми за стабилизиране на макроикономическо равнище, обяснява еврокомисарят. Според експертите, работили по представения доклад, рисковете от обедняване и възможностите за избягване на бедността варират много между държавите-членки. Някои групи от населението са по-силно засегнати, като младите хора, безработните жени и самотните майки. Според Евростат над 26 милиона европейци нямат препитание. Реалният брутен располагаем доход на домакинство намалел между 2009 г. и 2011 г. в две трети от държавите на ЕС, като най-голям спад се отбелязва в Гърция (17 %), Испания (8 %), Кипър (7 %) и Естония и Ирландия (5 %). Тази тенденция рязко се различава от положението в скандинавските държави, Германия, Полша и Франция, където благодарение на системите за социална сигурност и по-устойчивия пазар на труда общите доходи са продължили да се увеличават по време на кризата. От гледна точка на ефективността на системите за социална сигурност за преодоляване на бедността, тяхната структура е също толкова значима, колкото и размерът им — едни и същи нива на социални разходи в различните държави водят до различни степени на намаление на бедността. Системите за данъчни облекчения могат да окажат значително въздействие върху заетостта чрез специфични мерки, като например предоставянето на услуги за гледане на деца, което значително улеснява заемането на работни места, по-специално при жените. Също толкова важна е и структурата на приходите в социалната държава. Като се пренасочи данъчната тежест от работната сила към други източници, като емисиите на CO₂ или потреблението и собствеността, ще се повиши заетостта, смятат от Брюксел. Заплатите са не само елемент на разходите, те са и доход, с който хората си купуват стоки и услуги. Намалването на заплатите би могло да подобри конкурентоспособността, но ще намали също така търсенето в страната на продуктите на дружествата, а това може да доведе до закриване на работни места. Запазва се голямата разлика между заплащането на труда на мъжете и жените (средно 16,4 % в ЕС за 2010 г.), която показва тенденция да се задълбочава с възрастта. Анализът в доклада относно минималната заплата показва, че страните с по-висока минимална заплата не предлагат на хората с ниска квалификация демотивиращо ниско заплащане, което да ги откаже от участие в пазара на труда — напротив, в тези страни се наблюдава по-високо ниво на заетост при хората от тази група. Минималната заплата дава възможност също така да се намалят различията в заплащането на мъжете и жените. Хората се нуждаят от определени умения за определени работни места. Анализът в доклада посочва, че в някои страни, по-специално в южната част на ЕС, съответствието между наличните умения и предлаганите работни места не е добро. Този проблем е особено остър за високите и все още нарастващ брой млади хора, които са без работа или не са включени в каквато и да е форма на образование или обучение. Предложенията са насочени към решаването на този проблем, като се създадат условия за всички безработни младежи да продължат образованието си или да се включат в курсове за обучение, стажове за повишаване на квалификацията или професионални стажове, което увеличава шансовете им да намерят работа или да започнат собствен бизнес.

[Телевизия Европа](#)

✓ **Камелия Лозанова: За една година ние направихме толкова, колкото не беше постигнато за пет**

<http://www.tvevropa.com/bg/news/interviews/view/81231?page=7>

В предаването „Под лупа“ на Телевизия „Европа“ изпълнителният директор на Агенцията по заетостта Камелия Лозанова отчете резултатите от работата по различните програми за заетост. Тя сподели, че 2012 година е била трудна, но изключително успешна. Обемите на работа по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ са увеличени 20 пъти през 2012 година.

ИНТЕРВЮ НА НИКОЛАЙ ЛЕФЕДЖИЕВ

- Нека започнем с една равностметка. Какво направихте през 2012 година? Колко хора минаха през Агенцията по заетостта и си намериха работа?

- Много успешна 2012 година изпрати Агенцията по заетостта. Ние помогнахме на 160 000 души да започнат работа през тази година. Това са хора, започнали работа по оперативна програма „Развитие на човешки ресурси“, финансирани програми чрез Европейския социален фонд, хора, започнали работа чрез Националния план за действие по заетостта, както и започнали работа на първичния пазар на труда. Беше изключително трудна за нас година. През 2012 година Агенцията по заетостта успя да увеличи 20 пъти обемите на работа по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. За една година ние направихме толкова, колкото за 5 години не беше постигнато. Това означава, че ние и колегите от различните градове си даваме сметка, че в период на криза сме особено важни. Ние сме тези, които подпомагаме и бизнеса, и хората да стигнат до работното си място, да намерят хляб. Чрез всички програми, които финансираме, даваме и ползи за малкия и среден бизнес, който работи в тези населени места, където хората си харчат заплатите. Правим големи икономии от социални помощи на държавата. Смятам, че трудното тепърва предстои за нас,

от гледна точка на това, че трябва да задържим големите резултати, които постигнахме, трябва много да внимаваме за правилното разходване на европейските фондове и трябва да продължим този темп на работа и през 2013 година.

- Големият проблем при безработицата е младежката безработица, защото тя е по-голяма от средната. Това не е само български, това е европейски проблем. Колко младежи успяха да намерят работа чрез вас? Кои мерки са най-успешни?

- Изключително успешни са мерките на оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, които са пряко адресирани към младежите. Те надградиха действията, които досега сме имали по Национален план за действие по заетостта. Ние там традиционно, от много години, стимулираме работодателите да наемат безработни младежи до 29 години чрез изплащане на по-голямата част от осигуровките, а за сметка на работодателя са трудовите възнаграждения. Традиционно финансираме различни мерки, както и програмата „Старт в кариерата“, където изплащаме и трудовите възнаграждения за определен период от време за наетите млади хора. Чрез оперативна програма „Развитие на човешки ресурси“ ние стигнахме до най-актуалните нужди на работодателите. Това се постигна най-напред чрез стартирания през 2010 г. проект „Ново начало - от образование към заетост“ или популярната вече чрез медиите стажантска програма. По този проект ние стимулираме работодателите да наемат млади хора до 29 години, които са придобили от средното или от висшето си образование определена професия, специалност или квалификация, но нямат трудов опит по нея. Така даваме първия старт на младия човек, стимул за работодателя освен осигурените осигуровки и заплащане за 6 месеца, ние стимулираме работодателя да осигури наставник за тези млади хора за тези 6 месеца, който да ги учи как да работят и на този наставник се плаща половин минимална работна заплата. Тази програма върви изключително успешно, като и през предстоящата година ние ще продължаваме да работим по нея. Над 12 000 млади хора са кандидатствали по програмата и са одобрени, над 15 000 работни места са заявени, 700 работодатели са ни потърсили само по тази програма. Имаме 7800 младежи, работили или работещи в момента като стажанти. Най-важното е, че се запази тенденцията 50% от тези младежи след изтичане на стажа да останат при този работодател или да си намерят работа при друг. Постигаме един устойчив ефект на програмата. Същото се наблюдава и по програмата „Старт на кариерата“. По тази програма през настоящата година работиха 1500 младежи, като над 600 бяха включени през 2012 година. Програмата е адресирана към администрацията, отново за млади хора без опит. Стажантските програми, които реализира Министерството на труда чрез Агенцията по заетостта, се оказват изключително успешни и устойчиви. Те дават точно това, което липсва на младите хора - опит, самочувствие, подкрепа от работодателя в старта на тяхната кариера. Една изключително успешна схема, която стартирахме миналата година и която вече постига много големи резултати, адресирана отново към младите хора, е „Първа работа“. По тази схема ние предвиждаме първо обучение по заявка на работодателя, след завършване на обучението работодателят наема младите хора на работа, които са придобили някаква квалификация или ключова компетентност, изплащат се разходите на работодателя и за фонд работна заплата, както и осигуровките, като срокът е 9 месеца. По тази програма ние вече имаме почти 4000 младежи, които са изявили желание да се включат, както и вече сме пуснали в обучение и заетост над 1600. Схемата ще продължи да се реализира и през настоящата година, тъй като имаме финансова възможност да осигурим заетост на 5000 човека.

- Има ли ограничение колко души може да наеме един работодател по тези програми?

- Не, не налагаме никакво ограничение по отношение на броя на хората, които може да наеме работодателят, както и на това колко пъти може да кандидатства той към Агенцията по заетостта по която и да е схема. Единственото, за което внимаваме, е да няма двойно финансиране. Това се контролира изключително внимателно от нашите служители. Това е единственото ограничение - да имаме работодатели, които имат офиси на територията на цяла България, става дума за частния сектор. Те са кандидатствали за 150-200, 300 човека дори. Тук сме създали облекчение за работодателите, те кандидатстват по мястото на регистрация на дейността на фирмата, а ние вече служебно разпростираме заявката с оглед на насочване на млади хора от райони в страната, където работодателят желае да наеме нови служители. Съответно и по същия начин се отчитат само по мястото на регистрация.

- Има ли някакви предпочитания от кои сектори на икономиката най-много търсят млади хора, за да попълнят техния екип?

- Услугите са на първо място, които търсят млади хора. Много радостно е, че успяхме да стигнем и до голяма част от фирмите в производствения сектор, дори и най-малките. От средата на миналата година се забелязва голямо увеличаване и на кандидатурите от този сектор. Работодателите си дават сметка, че младите хора всъщност са най-вярната инвестиция. Разбира се, не сме престанали да мислим за хората над 50 години, една също много уязвима група на пазара на труда и там сме предвидили редица стимули по Националния план и по оперативните програми.

- Има схема за обучение на възрастни „Аз мога“ и „Аз мога повече“. Кажете ни малко повече.

- Тук просто нямаме ограничение във възрастта и действително хора от всяка възраст кандидатстват по тези схеми на Агенцията по заетостта.

- Има ли затруднение при плащането на заплатите, преди да започнете да възстановявате средствата?

- Средства има. Ние успяхме за последната една година да наваксаме и много големите пропуски, които съществуваха в работата по верифициране на средства. Процесите на верификация при нас се увеличиха повече от 20 пъти за една година и по този начин ние си набавяме оборотните средства. По отношение на работодателите, случвало се е да има забавяне, поради причината, че изчакваме предвиждането на тези средства от една сметка в друга.

- Искам да ви попитам за един проблем, който нашумя в края на миналата и началото на тази година. Става дума за проблема с българските строители в Израел. Какво направи Агенцията по заетостта, докъде стигна в тази ситуация?

- Агенцията по заетостта от началото на стартирането на работата по тази спогодба, което се случи миналата година, извървя един много дълъг, сложен и труден път, за да направим за колкото се може повече хора достъпна заетостта в Израел. Беше налице индикация, че много хора желаят да отидат там на работа. Първоначално израелската страна искаше легализирани документи за придобита строителна професия или специалност, имаше ограничения на възрастта

за хора само до 30 години, изискване да се легализират трудови книжки и да се докаже трудов опит. Предвид спецификите на българина, това, че голяма част от българите са работили в строителството, когато то беше в силната си ера в сивия сектор и не могат да докажат с трудова книжка опита си, ние преговаряхме и имахме изключителна диалогичност от страна на израелското посолство, от колегите, които бяха пряко ангажирани от израелската страна. В момента се намираме на изключително облекчени условия за достъп до израелския пазар. Искам да се отбележи, че се изготвят трудови договори, има агенция, която проверява уменията на хората, които искат да работят в строителството в Израел. Всички разходи по тази процедура се покриват от израелската държава. Към началото и средата на годината, когато бяха по-тежките условия, бяхме изпратили 180 души в Израел, докато сега, към този момент, имаме 725 човека. От тези 725 трима са подали жалби, въпреки че всички знаем колко е комплицирана ситуацията в Израел в момента. След сигнала за лоши условия на настаняване, ние незабавно влязохме в контакт и с колегите в Израел, и с посолството на България там, и с тяхното посолство тук. Нашият консул посети веднага нашите работници, които са настанени в този временен лагер. Сигурна съм, че до края на този месец, ако има някакви индикации за лоши условия на живот или труд, проблемът ще бъде решен.